

## Karta przedmiotu

|                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                           |                                      |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                       |       |
|------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-------|
| Nazwa i kod przedmiotu                   | Antropologia ludów pozaeuropejskich (Wykład), PG_00176677                                                                                                                                                                                                              |                                                           |                                      |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                       |       |
| Kierunek studiów                         | Socjologia (O)                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                           |                                      |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                       |       |
| Data rozpoczęcia studiów                 | październik 2025 r.                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                           | Rok akademicki realizacji przedmiotu |                        | 2027/2028                                                                                                                                                                                                                                                                                |                       |       |
| Poziom kształcenia                       | I stopnia - licencjackie                                                                                                                                                                                                                                               |                                                           | Grupa zajęć                          |                        | Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów<br>Grupa zajęć fakultatywnych<br>Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych<br>Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki |                       |       |
| Forma studiów                            | stacjonarne                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                           | Sposób realizacji                    |                        | na uczelni                                                                                                                                                                                                                                                                               |                       |       |
| Rok studiów                              | 3                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                           | Język wykładowy                      |                        | polski                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                       |       |
| Semestr studiów                          | 5                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                           | Liczba punktów ECTS                  |                        | 2.0                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                       |       |
| Profil kształcenia                       | ogólnoakademicki                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                           | Forma zaliczenia                     |                        | zaliczenie                                                                                                                                                                                                                                                                               |                       |       |
| Jednostka prowadząca                     | Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Socjologii -> Zakład Antropologii Społecznej                                                                                                                                                                            |                                                           |                                      |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                       |       |
| Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców) | Odpowiedzialny za przedmiot                                                                                                                                                                                                                                            |                                                           | dr Krzysztof Ulanowski               |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                       |       |
|                                          | Prowadzący zajęcia z przedmiotu                                                                                                                                                                                                                                        |                                                           |                                      |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                       |       |
| Formy zajęć                              | Forma zajęć                                                                                                                                                                                                                                                            | Wykład                                                    | Ćwiczenia                            | Laboratorium           | Projekt                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Seminarium            | RAZEM |
|                                          | Liczba godzin zajęć                                                                                                                                                                                                                                                    | 30.0                                                      | 0.0                                  | 0.0                    | 0.0                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 0.0                   | 30    |
|                                          | W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0                                                                                                                                                                                                                            |                                                           |                                      |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                       |       |
| Aktywność studenta i liczba godzin pracy | Aktywność studenta                                                                                                                                                                                                                                                     | Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów |                                      | Udział w konsultacjach |                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Praca własna studenta | RAZEM |
|                                          | Liczba godzin pracy studenta                                                                                                                                                                                                                                           | 30                                                        |                                      | 0.0                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 20.0                  | 50    |
| Cel przedmiotu                           | Stworzyć warunki do wzbudzenia zainteresowania i chęci poznania antropologicznych problemów krajów pozaeuropejskich zarówno w przeszłości jak i w teraźniejszości oraz refleksji nad ich wartościami godnymi poznania, uznania i zrozumienia przez kulturę europejską. |                                                           |                                      |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                       |       |

| Efekty uczenia się przedmiotu | Efekt kierunkowy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Efekt z przedmiotu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Sposób weryfikacji i oceny efektu        |
|-------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
|                               | [SOCL3_W05] Ma zaawansowaną wiedzę o człowieku jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne, zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach oraz uczestniczącym w praktykach kulturalnych w środowisku lokalnym, regionalnym, obszarze kultury narodowej i wymiany globalnej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucji takich jak państwo, naród, klasy i warstwy społeczne, grupa etniczna, społeczność lokalna, grupa społeczna, rodzina, partia polityczna, przedsiębiorstwo, zna różnice w zasadach funkcjonowania organizacji społecznych, publicznych i komercyjnych. | [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport |
|                               | [SOCL3_W02] Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucji takich jak państwo, naród, klasy i warstwy społeczne, grupa etniczna, społeczność lokalna, grupa społeczna, rodzina, partia polityczna, przedsiębiorstwo, zna różnice w zasadach funkcjonowania organizacji społecznych, publicznych i komercyjnych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Analizuje i rozumie wiele aktualnych zjawisk społecznych w kontekście wiedzy o mechanizmach działania człowieka, oddziaływania grupy na jednostkę, oraz procesów zmian, jakim podlega społeczeństwo polskie, społeczeństwa Europy i świata.                                                                                       | [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport |
|                               | [SOCL3_U03] Potrafi analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Potrafi analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych.                                                                                                                                                                                                                                                           | [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport |
|                               | [SOCL3_W04] Zna i rozumie w zaawansowany sposób rodzaje więzi społecznych o charakterze nieformalnym i sformalizowanym powstające w różnych typach grup, sieci społecznych i społeczeństw oraz prawidłowości rządzące ich zmianą.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Zna rodzaje więzi społecznych o charakterze nieformalnym i sformalizowanym powstające w różnych typach grup, sieci społecznych i społeczeństw oraz prawidłowości rządzące ich zmianą.                                                                                                                                             | [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport |
|                               | [SOCL3_K01] Jest gotów do uczenia się przez całe życie.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie w celu doskonalenia siebie i społeczności.                                                                                                                                                                                                                                          | [SK2] prezentacja/projekt/referat/raport |
| Treści przedmiotu             | [SOCL3_U08] Potrafi analizować aktualne zjawiska społeczne w kontekście wiedzy o mechanizmach działania człowieka, oddziaływania grupy na jednostkę, oraz procesów zmian, jakim podlega społeczeństwo polskie, społeczeństwa Europy i świata.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Ma podstawową wiedzę o człowieku jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach oraz uczestniczącym w praktykach kulturalnych w środowisku lokalnym, regionalnym, obszarze kultury narodowej i wymiany globalnej.                                          | [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport |
|                               | <p>Określenie co właściwie historycznie i geograficznie rozumiemy przez termin poza-europejski. Rozważania historyczno-antropologiczne; plemiona, miasta i państwa Mezopotamii (Sumerowie, Akadyjczycy, Amoryci, Babilończycy, Kasyci, Elamici, Gutejowie, Asyryjczycy oraz Babilon, Ur, Uruk, Eridu, Nippur, Sippar, Larsa, Isin i Kisz). Co rozumiemy pod pojęciem cywilizacji Starożytnego Bliskiego Wschodu (ANE) i skąd czerpiemy tę wiedzę (źródła)? Specyfika regionu w zakresie piśmiennictwa: pismo klinowe, szkoły skrybów, biblioteki literatura hymny (eršemma), lamenty (balag), modlitwy (šulla i eršahunga). Rozumienie czasu i przestrzeni. Ugruntowana rola dywinacji (ornitomancja, hepatoskopia), magii oraz egzorcyzmów. Modlitwy i rytuały – święte wesele, funkcja królewska (celebracja Nowego Roku). Dobro i zło, sprawiedliwość i grzech a egzystencja ludzka. Co wiemy o religii starożytnych mieszkańców Międzyrzecza? Panteon (boskie zgromadzenie), wyobrażenia bogów. Bogowie oficjalni, prywatni i demony. Jak rozumiano i tłumaczono śmierć; zmarły i życie po śmierci. Czogo możemy dowiedzieć się o Mezopotamii z mitologii. Najważniejsze mity (Powstanie świata - Enūma eliś, Zejście Innany/Ištar do podziemi, Mit o Anzû, Gilgameś, Atrahasis, Legenda o Adapie, Etana). Relacja bóg człowiek, stworzenie człowieka, symbole i znaki (Tablice przeznaczenia, m e mit Inanna i Enki). Życie codzienne ludzi epoki; miasta, kalendarz i cykl życia, porządek społeczny, życie i śmierć (antropologia), miłość i rola kobiety. Rola i znaczenie dziedzictwa pozostawionego przez cywilizację ANE. Ślady w Biblii, świecie greckim i perskim, oddziaływanie na sąsiadów (Elam, Mari, Urartu, Hetyci, Huryci). Pierwsze dyskusje dotyczące podziału racjonalizm religijność. Pierwsze traktaty medyczne, matematyczne, prawnicze, naukowe, filozoficzne (kosmogonia, kosmologia), literatura mądrościowa. Skrócona analiza cywilizacji starożytnego Egiptu, Hetytów oraz Izraelitów.</p> <p>Współczesne cywilizacje Islamu i Izraela, podstawowe wątki kształtowania się odmienności kulturowej oparte o definicję religijnej i społecznej odmienności. Judaizm i Islam jako nurty religijne i społeczne, moc trwania i cena tej odmienności. Perspektywy rozwoju i oddziaływania na świat europejski. Hinduizm i buddyzm - historyczne dziedzictwo i współczesna siła oddziaływania na cywilizację zachodnią.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                          |
| Wymagania wstępne i dodatkowe | podstawowa wiedza z zakresu antropologii i świata pozaeuropejskiego                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                          |

|                                                             |                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                         |
|-------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się | Sposób oceniania (składowe)                                             | Próg zaliczeniowy                                                                                                                                                                                                                                                                         | Składowa oceny końcowej |
|                                                             | projekt                                                                 | 60.0%                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 100.0%                  |
| Zalecana lista lektur                                       | Podstawowa lista lektur                                                 | Kamocki J., Etnologia ludów pozaeuropejskich, Universitas, Kraków 2003.<br><br>R. Robbins R.. Globalne problemy a kultura kapitalizmu. Pro Publico, Warszawa 2013.<br><br>Mrozek-Dumanowska A. (red.), W kręgu religii krajów pozaeuropejskich, Warszawa 1985.                            |                         |
|                                                             | Uzupełniająca lista lektur                                              | Opracowanie zbiorowe Encyklopedia PWN religie świata, wierzenia, bogowie, święte księgi, Warszawa, 2008.<br><br>Kramer Samuel Noah, Historia zaczyna się w Sumerze, przeł. J. Olkiewicz, Warszawa 1961.<br>Saggs H. W. F., Wielkość i upadek Babilonii, przeł. J. Nowacki, Warszawa 1973. |                         |
|                                                             | Adresy eZasobów                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                         |
|                                                             | Przykładowe zagadnienia/<br>przykładowe pytania/<br>realizowane zadania | Zwrócenie uwagi na bogactwo cywilizacji i kultur pozaeuropejskich. Rewizja tradycyjnych poglądów historycznych i społecznych. Kolonializm i postkolonializm we współczesnym świecie. Walka o zachowanie różnorodności kulturowej i plemiennej świata.                                     |                         |
| Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu                       | Nie dotyczy                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                         |

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.